

Ca l'Erasme de Gònima -actual col·legi del Bon Salvador-

Sant Feliu de Llobregat

Ubicació

Comarca: Baix Llobregat
Lloc/Adreça: Carrer d'Armenteres, 39

Coordenades:

Latitud: 41.37579
Longitud: 2.04607
UTM Est (X): 420230
UTM Nord (Y): 4580914

Classificació

Número de fitxa 08211 - 95
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Conjunt arquitectònic
Estil / època: Contemporani Noucentisme Historicista
Segle XVIII-XIX
Any 1791
Autoria de l'element: Autor esgrafiats: Anton Feu
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: L'estructura de l'edifici té un correcte estat de conservació, però els esgrafiats estan tapats per un arrebossat que, en algun punt, ha caigut i permet veure'ls.
Protecció Legal
Observacions protecció: BCIL 19/10/1988
Número inventari 35961
Generalitat i altres inventaris
Accés Restringit
Ús actual: Social
Titularitat Privada
Titular: 0312801DF2801A

Descripció

L'antiga casa senyorial de ca l'Erasme de Gònima és un edifici aïllat de grans dimensions, de planta rectangular construït en un recinte enjardinat i separat de l'exterior per una tanca de ferro forjat. S'estructura en alçada en planta baixa i dos pisos. Avui dia és seu d'una escola i la seva aparença està molt modificada respecte de l'original.

La façana principal, que transcorre paral·lela al carrer d'Armenteres, presenta un eix de simetria central. En planta baixa una porta en arc rebaixat està flanquejada per sengles finestres. Al primer pis trobem tres petits balcons d'una sola porta, el central curiosament flanquejat per petites finestres quadrangulars.

El pis superior té una finestra balconera central i, a banda i banda, una galeria de quatre finestres més petites. Totes les obertures descrites estan decorades amb impostes perimetrals. La façana culmina en una cornisa motllurada de grans proporcions que a l'alçada de l'eix de simetria s'aixeca en una lleu ondulació. Per sobre un parapet amaga la teulada a dues aigües.

Les façanes orientades a est i a ponent presenten, annexes, altres construccions de planta baixa que creen terrasses a l'alçada del primer pis. Aquest té una galeria d'arcs de mig punt que avui dia estan molt modificats, però que en origen contribuïen enormement a alleugerir l'estructura de tendència cúbica de la casa. La part que s'aixeca per sobre de les arcades també resta avui lluny del que va ser la construcció originària. A tall d'exemple, s'ha perdut el frontó que coronava la façana meridional.

Per sobre de tot el conjunt s'eleva una torre de planta gairebé quadrada.

El conjunt estava profusament decorat amb esgrafiats que han estat coberts d'una capa de ciment i només és possible veure'ls en els punts en què el deteriorament del recobriment els ha deixat a la vista. Reprodueixen motius florals i geomètrics. Les cantonades de la casa tenen un reforç de carreus de pedra. Encara es conserven les pilastres de coronades per gerros que acullen les portes d'accés al recinte, avui dia una petita part del que havia estat la finca d'Erasme de Gònima que el Baró de Maldà definia com "el Versailles de don Erasme".

Observacions:

Els esgrafiats de l'edifici es presenten tapats des del 1950, moment en el qual es van arrebossar per pal·liar el deteriorament de les parets exteriors. Aquests estan dotats, però, de gran valor artístic i històric, i per aquest motiu se n'han fet estudis i es demana la seva recuperació i protecció.

Història

Es pot situar l'origen de l'actual col·legi Bon Salvador al mas de ca n'Amigó, construït a finals del segle XVII. Durant els tres segles successius va ser molt modificat, però cal destacar el període entre els anys 1790-1796, quan es van dur a terme les grans reformes que convertiren la propietat en la residència senyorial de l'industrial barceloní i fabricant d'indianes Erasme de Gònima i Passarell (1746-1821), considerat el primer empresari català. La tendència entre les famílies benestants del set-cents, de tenir una residència de descans a la ruralia era una pràctica cada cop més extensa, i anunciava el precedent del que més endavant seria el fenomen de l'estiueig. En la reforma de finals del segle XVIII es van començar a fer els esgrafiats que decoraven les quatre façanes de la casa, que es van realitzar en diferents etapes. La primera, i la més important, va ser l'any 1791 i fou obra del pintor barceloní Anton Feu. Posteriorment, l'any 1796, el mateix pintor va reparar i ampliar el nombre d'esgrafiats coincidint amb unes noves reformes de la

casa. La vàlua artística dels esgrafiats es pot observar en fotografies de finals del segle XIX. Ja durant els anys cinquanta del segle passat, per raó del deteriorament dels dibuixos, es van arrebossar les façanes, de manera que els esgrafiats van quedar tapats.

El 1906, els senyors Bertrand van adquirir la propietat de ca l'Erasme per després cedir-la a un grup de monges procedents de França que hi van fundar l'Instituto de Hijas del Buen Salvador.

Bibliografia

ESTEVEES, Albert (dir.). Sant Feliu de Llobregat. Guia del patrimoni històric i artístic. Molins de Rei: Centre d'Estudis i Divulgació del Patrimoni (CEDIP), 1997. 47 p.

RETUERTA I JIMÉNEZ, M. Luz; SAMMARTÍ I ROSET, Carme (dir.). Sant Feliu de Llobregat. Identitat i història. Sant Feliu de Llobregat: Ajuntament de Sant Feliu de Llobregat, 2002. 365 p.

